

Obsah

Kapitola první

Druhy norem a normativů, obsah normování práce	5
Normy spotřeby práce	6
Výkonové normy	8
Kdy používáme normy množství a kdy normy času	10
Normativy	10
Druhy normativů času	11
Kvalita výkonových norem a normativů	13
Jednotné výkonové normy	15
Pro které pracovníky je norma stanovena	16
Vztah mezi výkonovou normou a pracovními podmínkami	16
Kdy se mění výkonové normy	18

Kapitola druhá

Význam normování výkonu	21
Význam normování výkonu pro plánování a řízení výroby	21
Význam normování výkonu pro organizaci práce	23
Význam normování výkonu pro zvyšování kvalifikace pracovníků	25
Význam normování výkonu pro snižování vlastních nákladů na výrobu	26
Význam normování výkonu pro odměňování práce	26
Uplatnění vzájemného vztahu mezi normou času a normou množství při odměňování práce	28
Pořádek v úkolování práce — podmínka pro správné uplatnění výkonových norem	33

Kapitola třetí

Členění výrobního procesu	37
Druhy výrobních procesů v zemědělství	38
Výrobní, technologické a pracovní postupy	39

Členění pracovního postupu	39
Zásady uplatňované při rozborech pracovních operací	46
Příklad rozboru operace	49

Kapitola čtvrtá

Členění pracovního času	50
Soustavy třídění pracovního času pracovníka	50
1. Soustava třídění pracovního času, používaná v českých a slovenských materiálech o normování zemědělských prací z doby před rokem 1962	51
Používání symbolů pro označování jednotlivých druhů spotřeby pracovního času	52
Čas přípravy a zakončení	53
Čas operační	54
Čas obsluhy pracoviště	56
Čas přirozených potřeb a oddechu	56
Časy přestávek	58
Jednotkový čas	60
Čas nesledované operace	61
2. Soustava třídění pracovního času platná v současné době v celém národním hospodářství	61
Časy nutné a časy zbytečné	62
Dělení časů nutných	62
Čas za klidu a čas za chodu	65
Čas pravidelný a čas nepravidelný	66
Členění spotřeby pracovního času užívané při rozborech snímků pracovního dne	67
Časy skutečné a časy normativní	68
Normalizované symboly časových hodnot	68
Odlišení skutečných časů od časů normativních v symbolech	71
Rozbor spotřeby času výrobního zařízení	71

Kapitola pátá

Metody měření spotřeby pracovního času	75
Příprava k pozorování a měření	77
Pomůcky časoměřice	80
Jednoručičkové stopky	82
Dvouručičkové stopky	83
Technika měření spotřeby času	84

Příčiny rozdílů ve velikosti naměřených časů	89
Medián	98
Modus	99
Stanovení výběrové chyby průměru	102
Stanovení potřebného počtu měření	103
Snímky pracovního dne	111
Příklad snímku pracovního dne jednotlivce	121
Metody pozorování několika pracujících současně	122
Hromadný snímek pracovního dne	124
Snímek pracovního dne čety	129
Příklad snímku pracovního dne čety	131
Kombinovaný snímek práce čety	131
Použitelnost skupinových snímků pracovního dne pro tvorbu normativních hodnot	133
Snímek vlastního pracovního dne	134
Snímek výrobního procesu	136
Snímky operace	136
Snímek současné obsluhy několika strojů jedním pracovníkem	140
Čas pracovníka	142
Čas stroje	142
Záznam spotřeby času	143

Kapitola šestá

Tvorba normativů času	144
Studium vlivu faktorů na spotřebu pracovního času	146
Stanovení prvotních normativů času	159
Grafická metoda stanovení normativů času	162
Použití grafické metody při plynule rostoucím faktoru	164
Použití grafické metody při stupňovité proměnném faktoru	169
Formulace normativů času určených k ověření a použití v praxi	170
Prvotní normativy času obecně nutných přestávek	173
Normativy času podmínečně nutných přestávek	175

Kapitola sedmá

Metody stanovení norem času	176
Uplatnění odvozených normativů času při použití rozborových metod .	178
Příklad použití rozborové metody výpočtové při stanovení normy jednotkového času	183
Možnosti slučování norem jednotkového, dávkového a směnového času	184

Volba jednotek pro normy jednotkového času	185
Zaokrouhlení norem času	185
Sumární metody stanovení výkonových norem	185
Ověřování kvality výkonových norem v praxi.	188

Kapitola osmá

Evidence plnění výkonových norem	189
Ukazatele plnění výkonových norem	190
Seznam příloh	194
Použitá literatura	251

DT 330.44/331.21

Kadlec, Jaroslav inž. ScC.

NORMOVÁNÍ PRÁCE V ZEMĚDĚLSTVÍ

Vydání druhé — stran 251 — příloha 39 — obrazů 12 — tabulek 11 —
seznam literatury

1963, Praha

Kčs 17,—

Státní zemědělské nakladatelství

Ekonomika zemědělství — technické normování práce — výkonové normy —
metody a prostředky výzkumu spotřeby pracovního času — tvorba norem
a normativů — evidence plnění výkonových norem.

Obsahuje návod pro tvorbu jednotlivých i místních technicky a ekonomicky
zdůvodněných výkonových norem na státních statcích a JZD a pro jejich
revizi. Publikace je určena pro normovače a referenty státních statků a pro
funkcionáře JZD.